

KULTURA KULINARNA ŻYDÓW EUROPEJSKICH

RELIGIJNE ZASADY ŻYWIENIOWE

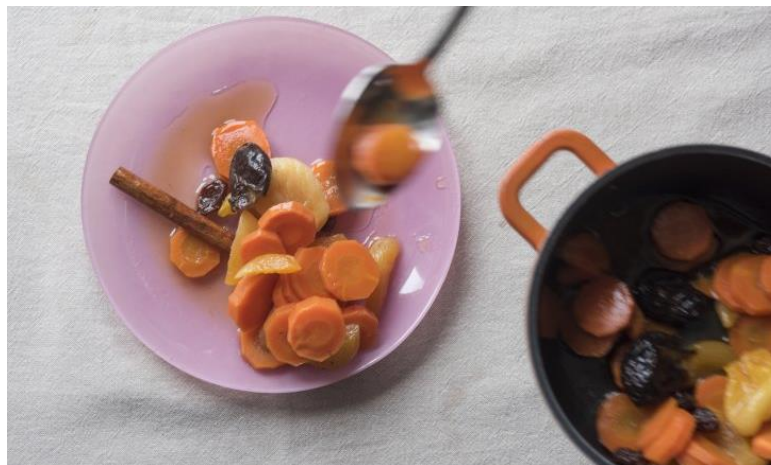
- Tym, co zawsze łączyło kuchnie żydowskie były zasady koszerności, czyli ściśle sprecyzowane zasady żywieniowe wywodzące się z prawa religijnego oraz zwyczaje kulinarne związane ze świętami. Niezależnie od tego, co wkładano do garnka gotowano to według podobnych zasad i nadawano jedzeniu podobny sens. Sytuacja ta zmieniła się w XIX wieku, kiedy religia przestała być jedynym centrum życia społeczności żydowskiej i pojawiło się swobodniejsze podejście do tradycji: niektórzy modyfikowali ją i dostosowywali do wyzwań nowoczesności inni całkowicie z nią zrywali.

- Podstawą zasad żywieniowych jest podział pokarmów na „czyste”, czyli dozwolone, i „nieczyste”, czyli zakazane. Z czasem w literaturze religijnej zaczęto używać określenia „koszerne” dla jedzenia, które można spożywać, oraz „trefne” dla jedzenia zabronionego. Niewolno też łączyć potraw mięsnych z mlekiem i spożywanie krwi.

POTRAWY ŻYDÓW EUROPEJSKICH

- Chałka
- Chraime- pikantny gulasz rybny z pomidorami
- Charošet- symboliczne danie na pesach z bakalii i owoców
- Cymes- danie z marchewki i suszonych owoców
- Pulpety z serem naciowym- danie na kolację sederową

CO TO JEST KOLACJA SEDEROWA I JAK PRZYGOTOWAĆ TALERZ SEDEROWY?

Żydowskie święto Paschy wiąże się z odpowiednio przygotowanym stołem na kolację sederową. Spożywa się wtedy tradycyjną wieczerzę, w której uczestniczy bliższa i dalsza rodzina. W tym celu przygotowuje się:

1. Słoną wodę, która symbolizuje wylane łzy.
2. Zeraa, czyli kość baranka (można zastąpić kością lub kawałkiem mięsa). Symbolizuje Baranka Paschalnego, którego składało się w ofierze w Świątyni Jerozolimskiej.
3. Karpas, czyli pietruszka lub gorzkie zioła, symbolizuje gorycz niewoli.
4. Maror / Chazeret, czyli chrzan lub cykoria – symbolizuje surowość niewoli.
5. Beitzah, czyli jajko na twardo. Symbolizuje żałobę po zburzeniu świątyni.
6. Charoset – słodki mus z tartych jabłek i mielonych bakalii z cynamonem. Symbolizuje zaprawę i cegłę używaną do budowy piramid podczas niewoli w Egipcie.
7. Trzy kawałki macy, oddzielone od siebie serwetkami. Maca symbolizuje niekwaszony chleb, który w pośpiechu Izraelici przygotowywali uciekając z Egiptu.
8. Wino. Symbolizuje on krew Baranka i jest przeznaczona dla proroka Eliasza.

ŻYDOWSKA RESTAURACJA W POLSCE

Restauracja Mandragora

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

PREZENTACJĘ PRZYGOTOWAŁA
LENA KAMOLA 4B